

*Dansk Forening
for ældre Lystfartøjer*

Søren Vadstrup:

Linolie & linoliefarver

Lørdag d. 30. Januar kl. 12 holdt Søren Vadstrup fra Rådvadcenteret et foredrag om linolie i KAS's lokaler i Svanemøllehavnen.

Da det var kursusafdelingen i DFÆL der stod for arrangementet var der selvfølgelig DFÆL medlemmer tilstede, men der var også et par stykker fra TS og et par stykker der ikke var medlemmer nogle af stederne. De blev selvfølgelig opfordret til at melde sig ind i DFÆL og fik den nye brochure med hjem. Vi var i alt 24 personer, som fik et rigtig godt og spændende foredrag.

Selve indholdet af foredraget kan man få et indtryk af ved at læse artiklen om linolie.

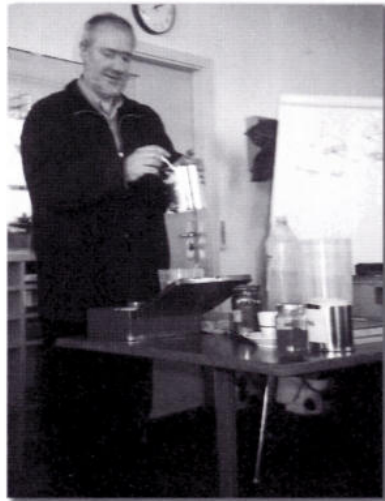
Udover at vi fik en masse at vide om linolie, fortalte Søren os også om fremstilling af maling på gammeldags måde med mange mærkelige bindemidler. Bl.a. fortalte han, at den mest slidstærke maling, man kunne lave, brugte bindemidlet blod. Den var så stærk, at den blev brugt til at male

gulve med. Vi fik mange ting at vide, som vi ikke vidste i forvejen. Han sagde for eksempel at det var i bedste fald virkningsløst og i værste fald skadeligt at fortynde linolie med terpentin, fordi terpentinen godt nok trak langt ind i træet, men at det ikke fik linolien til at følge med. Det handler nemlig om molekylestørrelsen og ikke andet. Terpentin har derimod den virkning, at træet mister sin egen beskyttende indhold af f.eks. harpiks. Vi, der var med, fik noget

at tænke over med hensyn til, hvordan båden skal behandles inden den skal i vandet til foråret.

*Mvh
Michael*

Adressen til artiklerne om linolie på Rådvadcenterets hjemmeside er: www.raadvad.dk/4_0/4_1/4_1_4-2.html

Linoliefarve består af rå eller kogt linolie (hørfroolie) hvori man blander (eller river, som det kaldes) fint pulveriserede (malede) uorganiske farvestoffer, de såkaldte pigmenter. Linoliefarve består således kun af to ingredienser: Linolie og pigment.

Vi har over 300 års erfaringer med linoliefarve her i landet, og mange af de udvendige bygningselementer af træ på ældre bygninger, som f.eks. vinduer og døre, der har holdt i flere hundrede år, har aldrig været behandlet med andet end linoliefarver. Det har bl.a. vist sig, at linolie og linoliemaling arbejder godt sammen med træ, fordi linolien er i stand til at tilføre træet ny livskraft, og fordi det er en dækkende, men samtidig smidig og diffusionsåben maling, træet kan ånde igennem. I dag er een af linoliemalingens meget store fordele, at den er helt miljøvenlig, idet den ikke er tilsat nogen for-

mer for forurenende eller unedbrydelige plastikstoffer, endsiige farlige opløsningsmidler eller konserveringsmidler m.v. Linoliefarve har således malerkodningen 00-.

Linoliefarver er anderledes at male med en moderne malingstyper, og den tørrer, patinerer (ældes) og nedbrydes på en helt anden måde end disse.

Mager og fed linoliefarve

Linoliefarve skal altid stryges på i lag af stigende "fedhed", hvilket giver en optimal vedhæftning og lagopbygning uden overfladespændinger. Udtrykket "mager" og "fed" linoliefarve dækker over forholdet mellem olie

og pigment. En maling med meget olie og lidt pigment er "fed", mens en maling med meget pigment og

mindre olie kaldes mager. Linoliemalingens "fedhed" eller "magerhed" har således intet med tilsættelsen af flygtige opløsningsmidler som f.eks. terpentin at gøre.

Mager linoliefarve (M) består af ca. 70% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 30% linoliefernis (kogt linolie). I vægsmål er dette: ca 70g pigment til ca 30 g linolie.

Halvfed linoliefarve (H) består af ca. 60% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 40% linoliefernis (kogt linolie).

Fed linoliefarve (F) består af ca. 50% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 50% linoliefernis (kogt linolie).

FREMSTILLING AF LINOLIEFARVE

Fremstilling af basis-farvepasta (H)

3 liter kogt linolie (linoliefernis) tilsættes ca. 5 kg tørfarve. Den præcise mængde tørfarve afhænger af farven, produktet og olien. Man fremstiller først en tyk pasta, som røres godt sammen (mindst 15 min), hvorefter der tilsættes mere linoliefernis, til malingen er passende strygbar og dækkende. Der kan evt. tilføjes max. 5 % sikkativ (tørrelse) for at forkorte malingens tørretid. Fernis vil ofte være tilført tørrelse.

Man kan også anvende rå linolie (koldpresset) til linoliefarve. Denne maling bliver mere smidig, men lidt svagere end linoliefarve på fernis. Fernis er hårdere og mere slidstærk.

Fremstilling af mager linoliefarve (M)

For at fremstille en mager linoliefarve skal man tilsætte 1,5 kg pigmentpasta til basisfarvepastaen, således at forholdet mellem pigment og olie i den

magre maling er 6,5 kg pigment til 3 liter linoliefernis.

Fremstilling af fed linoliefarve (F)

For at fremstille en fed linoliefarve skal man tilsætte 1,5 liter linoliefernis/rå linolie til basisfarvepastaen, således at forholdet mellem pigment og olie i den fede farve bliver 5 kg pigment til 4,5 liter linoliefernis.

OPBYGNING AF MALINGS- LAG - 2 eller 3 strygninger

Et håndværksmæssigt korrekt udført stykke malerarbejde med linoliefarve består traditionelt af 3 tynde lag maling - 3 strygninger. Da linoliemaling både har et langt højere tørstofindhold end moderne plastmalinger og dække bedre en disse, viser nyere erfaringer, at man ofte kan "nøjes" med 2 strygninger. Baggrunden herfor er også, at alt for kraftige malingslag ikke er hensigtsmæssige på udvendigt træ, a.h.t. fugtgennemtrængeligheden. Det må imidlertid altid bero på en konkret vurdering på stedet, om 2 strygninger er tilstrækkeligt dækkende, eller om der skal 3 strygninger til.

Ved en malings tørstofindhold forstås den del af malingen, der rent faktisk sidder tilbage på træværket/bunden, når opløsningsmidlerne og andre flygtige stoffer er forsvundet. Plastmaling, består f.eks. af ca. 60% vand, hvorfor tørstofindholdet er ca. 40%. Linoliefarve indeholder ingen flygtige opløsningsmidler, men "vokser" faktisk under hærdeningen, hvorfor den har et tørstofindhold på ca. 110%. Når man sammenligner priser på

malervarer, bør man derfor faktisk relatere disse til den konkrete malings tørstofindhold.

På løstvokset og meget sugende træ, skal man tage højde for at træet vil suge olien ud af det første lag, grundmalingen. Rækkefølgen i lagene bliver derfor F-H-F ved 3 strygninger og F-F evt. H-H ved 2 strygninger. På en knapt så sugende bund starter man med at grundmale med en halvfed linoliefarve, idet træet selv vil "magre" grundmalingen ved at "suge" olien ud af denne. Mellemstrygningen skal i så fald fortsat være halvfed og færdigstrygningen skal være fed. Rækkefølgen i lagene bliver derfor H-H-F ved 3 strygninger og H-F eller H-H ved 2 strygninger. På en ikke-sugende bund som f.eks. egetræ, teak osv., eller på en eksisterende malingsfilm, f.eks. plastikmaling, er det særlig nødvendigt, at man starter magert og mellemstryger eller slutter halvfedt eller fedt. Rækkefølgen bliver derfor M-H-F ved 3 strygninger og H-F ved 2 strygninger.

EGENSKABER

Anvendelse

Linoliefarver anvendes fortrinsvis på høvlet træ, ude og inde - specielt vinduer, døre, paneler, indfatninger m.m. Linoliefarve kan naturligvis også anvendes på ru træ. Linoliefarver anvendes også på indvendigt puds, der er mindst et halvt år gammelt, men mest som grundmaling/undermaling for limfarve. Linoliefarver kan også males på udvendigt murværk og puds, efter at

denne har hærdet i ca. 1½-2 måneder. Endvidere på sandsten og andre natursten.

Endelig kan linoliefarver anvendes til rusthindrende maling på smedjærn og støbejern, indendørs og udendørs, efter at jernet først er blevet pore-mættet med linoliefernis.

Påføring

Linoliefarve skal påføres i meget tynde lag. Rækkeevnen er og skal derfor være ca. 9-10 kvm per liter. Man skal "strække" og trække malingen tyndt ud med penselen. Lagtykkelser på over 1 mm vil have tendens til at rynke. Man vil ofte kunne se en let aftegning af penselstrøgene i overfladen. Disse skal derfor "stryges op" med let hånd til sidst, med strøgene parallelt med træets årer.

Tørring og tørretid

Linoliefarve vil under normale omstændigheder være "stovtor" på 1-2 døgn, hvorefter nye malingslag kan påføres med forsigtighed. Malingen kan ikke hærde i mørke eller kunstlys, hvorfor man skal påregne længere tørretider om vinteren end om sommeren. Man kan fremme tørringen af linolie og linoliefarve ved bestråling med ultraviolet lys. Direkte sollys er derimod skadeligt for linolien under tørringen. Ved tilsætning af sikkativer (tørrelse) til malingen, kan tørretiden bringes ned på omkring 12 (dagslys)timer. Visse pigmenter, f.eks. sorte, kan give meget lange tørretider,

op til en uge.

Holdbarhed, vedligeholdelse og genbehandlingsinterval

Linoliefarver har normalt en livslængde på 15-20 år, afhængig af træet, malingens kvalitet, den håndværksmæssige udførelse samt omgivelsernes belastninger.

Man bør vedligeholde linoliefarve ved at "regenerere" farvelagets bindemidler og kulør cirka hvert 5 år, ved påstrykning af rå eller kogt linolie udefra.

Hvis malingen efter ca. 20 år stadigvæk har fat i bunden, men blot er lettere krakkelet (som slangeskind), kan man udmærket nymale ovenpå den gamle maling efter en afbørstning. Efter 40 år skal man normalt aftage den gamle maling og starte forfra.

Udseende og patinerings

Kraftige farver vil ofte få et hvidt skær efter 5-6 år p.g.a. nedvaskning af de farvede pigmentkorn, hvorved pigmenternes hvide fyldstoffer (kridt) blotlægges. En stryging med rå eller kogt linolie vil straks få den gamle farve tilbage.

Pigmenter og farvestoffer

De fleste pigmenter (torfarver/pulverfarver) kan bruges til linoliefarver. Se skemaet i 4.4.1: "Oversigt over og valg af traditionelle malingstyper m.m..."

Til hvide vinduer o.lign. benyttes en blanding af to hvide pigmenter titanhvidt (TiO₂) og zinkhvidt (ZnO) i forholdet 85% titanhvidt og 15%

zinkhvidt. Dette skyldes at titanhvidt giver en ret porøs og svag maling, mens zinkhvidt giver en uhensigtsmæssig hård og damp tæt malingsfilm.

Ved andre farver kan pigmenterne blandes efter en bestemt nuance, eller anvendes ublandet.

Miljø og arbejdsmiljø

Linoliefarve har ingen arbejdsmiljømæssige begrænsninger, da der ikke sker afdunstninger af miljøskadelige eller sundhedsfarlige stoffer under påførslen, hærdningen, nedbrydningen, afrensningen eller bortskaffelsen. Malerkodningen er 00-1.

Pensler renses først i ren sulfosæbe eller brun sæbe. Derefter skylles de i vand.

LINOLIE

Linolie er plantesaften fra frøene på planten oliehor. Frøene skal være 2-6 måneder gamle inden presningen, der kan foregå på tre måder: Ved kold presning, ved varm presning og ved ekstraktion. Den bedste kvalitet linolie fås ved kold presning.

Linolie fås derfor generelt i 4 variationer: Rå koldpresset linolie, rå varm-presset/ekstraheret linolie, kogt linolie (også kaldt fernis) og standolie. Fernis og standolie fås ved at opvarme den rå linolie til ca. 250 grader, idet der samtidig tilsættes forskellige "sikkativer", der får olien til at tørre hurtigere (såkaldt "Fernis med tørrelse"). Man kan også blæse luft eller ozon gennem den kogende olie, hvil-

ket også vil fremme tørreegenskaberne for den færdigkogte olie.

Linolie tørrer eller hærdner nemlig på en meget speciel måde, idet den ikke afgiver flygtige stoffer til omgivelserne, men tværtimod selv optager et stof fra luften: Ilt. Ved denne såkaldte oxidation omdannes linolien til et helt fast og uopløseligt stof: Linoxyn. Ved iltoptagelsen udvider linolien sig op til 20 % i rumfang og vægt, hvilket er en fremragende egenskab i forhold til anvendelsen i maling.

Iltoptagelsen sker ved hjælp af energi fra varme og fra solens UV-lys.

Disse to faktorer er derfor nødvendige, udover ilt, for at få olien til at tørre. Tørringen frembringer imidlertid også selv en del varme, hvilket er baggrunden for, at linolien under visse forhold kan selvantænde i sammenkrokkede klude eller tvist. Efter endt brug skal alle linolieklude og lignende derfor enten bredes ud, brændes eller druknes i vand.

Linolien er en meget finmolekylær olie, som er istand til at trænge godt ind i træ. Linolien indeholder ingen giftstoffer, og kan derfor ikke bekæmpe råd og svamp i træet, men linolien kan virke forebyggende mod denne form for nedbrydning, ved at gøre træet mere vandafvisende.

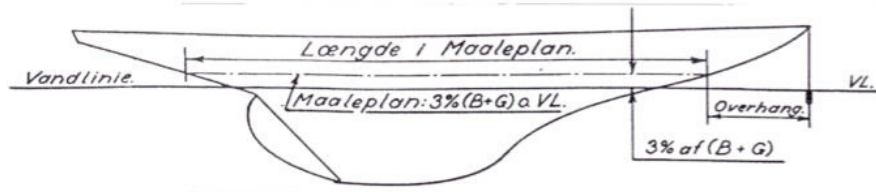
Det må stærkt frarådes at blande terpentin i linolien - eller at anvende terpentin- eller petroleumsholdige "grundingsolier"

(eller de såkaldte "træbeskyttelser" med op til 80% flygtige opløsningsmidler) på træ, da disse stoffer vil trække træets egne livsvigtige olie- og tjærestoffer med ud, hvorved træet udpines, bliver mere vandsugende og sprækker, og dets levetid forkortes. Det er det modsatte, der er behov for.

Fortsættes side 27

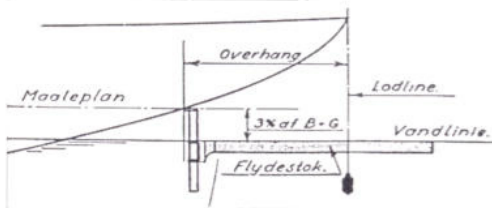

Måleskitser

L (længden)

Længden er fartøjets længde målt 3% af (B+G) over flydeplanet (vandlinjen). I fartøjets endepunkter befestes lodlinjer, der hænger ned i vandet. Længden overalt måles langs en vandret linie over dækket mellem lodlinjerne (på fartøjer med udenbords rør medtages dette ikke). - Flydestokkens forskydelige træstykke

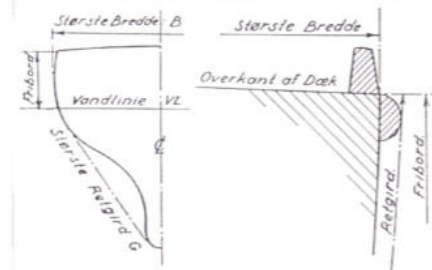

indstilles, således at dets øverste kant kommer til at ligge 3% af (B+G) over vandfladen. Med den indstillede flydestok måles den vandrette afstand fra lodlinjen - for og agter - til det punkt på for- og agters-tævn eller hæk, hvor øverste kant af flydestokkens træstykke rører båden.

Disse afstande kaldes overhangene og trækkes fra den målte længde overalt, hvorved det L, der skal indgå i formlen, fremkommer.

B (bredden)

Bredden, er den største bredde, hvor

denne findes, målt udvendig på klædningen. Lister eller andre fremspring medtages ikke.

Ved målingen anvendes lodlinjer, der hænger ned fra en stok, som lægges tværs over fartøjet.

G (girden)

Største retgird findes ved at måle girden flere steder på skroget. Findes flere punkter med den største retgird vælges det sted med den største bredde. På dette sted måles fribordshøjden i hver side. Summen af disse to fribordshøjder trækkes fra retgirden, hvorved målegirden G fremkommer.

Fortsat fra side 21

OLIEGRUNDING OG GRUNDMALING

Da ordet "grundning" bruges om alt muligt i dag, benyttes denne fagterm ikke i dette anvisningsblad. Der anvendes i stedet følgende begreber: Oliegrundning og grundmaling.

Ved oliegrundning forstås en påførsel af rå linolie for at poremætte træet med olie, hvorved træet suger mindre vand. Der kan evt. blandes fungicider (svampe- og skimmelhæmmende stoffer) i olien, men aldrig terpentin eller lignende.

Ved grundmaling forstås den første tynde stryging på træ med en mager eller en halvfed linoliefarve. Der må heller ikke blandes terpentin i grundmalingen.

ARBEJDSBESKRIVELER

Maling af nyt træ med linoliefarver

A. Træet skal være relativt tørt, d.v.s. under 18% træfugtighed.

B. Træet afbørstes for støv, snavs, savsmuld.

C. Alle knaster forsegles med shellak.

D. Indvendigt, evt. også udvendigt: Søm- og skruhoveder, mindre huller, revner osv. udsparles/udsættes med linoliekit, så overfladerne fremtræder jævne og pæne. Der slibes efter med fint sandpapir.

E. Træet oliegrundes med rå linolie, især endetræ og ved evt. svindrevner.

Efter en times tid aftørres den overskydende linolie med en klud.

F. Træ på udsatte steder kan evt. behandles med fungicider (svampe- og skimmeldræbende stoffer) på oliebasis, f.eks. Citricidal (grapefrugtkerneolie).

G. Grundmaling Overfladerne påføres et tyndt lag mager (M) linoliefarve, bestående af ca. 70% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 30% linoliefernis. I vægtmål er dette: ca 70 g pigment dl ca 30 g linolie. I praksis kan man tilføje 100 kg pigment til en basisfarvepasta, bestående af 3 liter kogt linolie (linoliefernis), hvori der er revet/rørt ca. 5 kg tørfarve. Malingen skal "strækkes" til 9-10 kvm per liter og penselstrogene skal lægges parallelt med træets årer, jvf. tegning 1

H. Malingen tørrer 1-2 døgn, hvorefter der slibes for evt. korn, klatter osv. Hærdningen af linoliemalingen kan forceres ved at iblande max. 5% sikkativer (tørrelse) samt/eller ved at udsætte den malede overflade for et konstant ultraviolet lys. Malingen må dog ikke udsættes for direkte sollys under hærdningen.

I. Mellem- samt slutmaling Der påføres et tyndt lag halvfed (H) linoliefarve (ca. 10 kvm per liter farve) bestående af ca. 60% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 40% linoliefernis. I praksis kan man benytte den ovenfor beskrevne basisfarvepasta.

J. Malingen tørrer 1-2 døgn, hvorefter der slibes med let hånd for evt. korn, klatter, løbere osv. Slibemærker retoucheres med en klud med rå linolie.

K. Det vurderes herefter om malingslaget er tilstrækkeligt dækkende. Er dette ikke tilfældet, påføres et tyndt lag fed linoliefarve (F) bestående af ca. 50% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 50% linoliefernis. I praksis kan man tilføje 1 l liter kogt linoliefernis til den ovennævnte basisfarve-pasta for linoliefarve.

UDFALDSKRAV TIL NYMALING MED LINOLIEFARVE

Malingsfilmen skal stå jævn og ensartet uden rynker, løbere eller klatter. Beskæringer skal være ført med sikker, professionel hånd. Malingen skal endvidere have en ensartet glans og farve.

VEDLIGEHOEDElse AF LINOLIEFARVE

En udvendig linoliefarve vedligeholdes ved at afvaske malingen for snavs, fedt, alger etc. med sæbespånér i varmt vand. Derefter påføres et tyndt lag linoliefernis. Ved hvide farver: Rå koldpresset linolie. Dette gøres ca. hvert 5. år. På steder, hvor der forekommer generende algevækst på malingsoverfladerne, kan der blandes lidt citricidal, et nedbrydeligt fungicid, udvundet af grapefrugtkernel, i linolien. 5 ml per liter. Indvendigt vedligeholder man linoliemaling ved en grundig afvaskning

med sæbespånér i varmt vand. Dette gøres efter behov. I gamle dage brugte man afkog af kvillajabark i vand (barken fra et amerikansk træ, der både vasker fedt af og tilfører glans). Kvillajabark fås stadig på visse apoteker. Det koges i vand i ca. 20 min., hvorefter afkoget sies, afkøles og evt. fortyndes yderligere med vand, idet det er stærkt basisk.

GENMALING MED LINOLIEFARVE PÅ TIDLIGERE MALET TRÆ

For at opnå en optimal vedhæftning af linoliefarven til træet, bør man, hvor træet tidligere er malet med andre malings typer end linoliefarve, afrense den gamle maling til bart træ, hvorefter træet behandles som ved maling af nyt træ. Specielt på udvendigt træ, udsat for nedbør og fugt, arbejder de moderne vandfortyndbare plast- og acrylmalinger, erfaringsmæssigt dårligt sammen med ældre træ. De er ofte for stærke i forhold til træet, der bliver opfugtet og rådner under en alt for tæt og stærk maling.

Ved nymaling på ældre malingslag, vil linoliefarven ydermere hæfte på den underliggende malings betingelser, hvilket vil sige, at linoliemalingen ikke hæfter direkte på træet. Dette vil måske i mange tilfælde være en acceptabel løsning, der dog kræver en konkret vurdering på stedet. Består den gamle maling af linoliefarve, anbefales det ikke at rense denne maling totalt af for enhver pris, specielt ikke, hvis det drejer sig om blyhvidt, hvor såvel slibestøv

som dampe ved afbrænding, indeholder giftige blystoffer. Næsten alle ældre malingslag på vinduer, består af blyhvidt.

Alt løstsiddende maling skrubes af med skarpe skrabejern. Rammerne spændes godt fast under skrabningen. Der må kun i begrænset omfang benyttes varmeblæser, f.eks. på profiler, da varmen svækker træet og kan fremkalde giftige dampe. Der må aldrig benyttes gas- eller petroleumsbrænder eller vinkelsliber/pudsemaskiner på gammelt træ. På udsat udvendigt træ bør man som nævnt for træets egen skyld fjerne tidligere malingslag af alkyd-, acryl- og plastmaling totalt, hvis det er muligt.

Total afrensning af gammel maling på træ.

En både miljøvenlig, meget simpel og forholdsvis overkommelig metode til at fjerne gammel alkyd-, acryl- eller plastmaling med, både på træ, murværk/ puds og gipsstuk, er at lægge et 1-2 cm tykt lag brun sæbe over hele det malingslag man vil aftage. Dette kan også ske på lodrette flader. Sæbelaget dækkes yderligere overalt med plastikfolie.

Efter 1-2 døgn, afhængig af malings type og antallet af lag, fjernes først plastik og derefter den brune sæbe (denne kan genbruges til en ny afrensning) hvorefter man kan skrabe det nu helt løse og blodgjorte malingslag af med en skraber eller spartel. Efter afrensningen vaskes og skylles træet godt med rent vand, hvorefter det skal tørre i et par dage. Træ behandles efter dette med linolie,

inden nymaling.

Det tilrådes at gøre et forsøg med denne metode på et lille felt først, inden man går i gang med større flader.

Partiel afskrabning af gammel maling på træ

Evt. fastsiddende gammel linoliefarve fjernes ikke totalt, men kanterne jævnes ved slibning. Inden og under afskrabningen påføres træet rå linolie for at holde på støv og flager. Slibningen af vinduerne med sandpapir efter afskrabningen foretages også som en ved slibning, med linolie som væske, for at nedsætte slibestøvet. Alt afskrabet og afslebte materiale opsamles og behandles som kemisk affald.

NB.: Våde linolieklude kan selvantænde. Alle linolieklude skal derfor enten lægges i vand eller brændes hver dag ved arbejdets ophør.

Træet afvaskes med rent vand med sulfosæbe i og aftørres med en fugtig klud.

Er træet meget opfugtet, afventes en udtørring af fugten til under 18% træfugtighed, gennem de afskrabede partier, for videre behandling. D.Oliegrunding samt "trinkning" af endetræ og bløde partier De afskrabede overflader påføres rå linolie, især ved endetræ og evt. revner. Efter en times tid aftørres den overskydende linolie med en klud. Evt. mørke, "bløde" eller trøskede partier i træet påstryges først et fungicid på oliebasis (f.eks Citricidal - gra-

pefrugtkerneolie). Derefter mættes området med rå linolie - evt. ved "trinkning" natten over via et med kit påklistret "reservoir" påfyldt rå linolie. Inden en evt. udsparthing af "skaden" med linoliekit, skal linoliebehandlingen minimum tørre 3 døgn (ca. 24 lystimer).

Udsparthing af huller og revner Indvendigt, evt. også udvendigt

Som- og skruehoveder, mindre huller, revner osv. udsparthes/udsættes med linoliekit, så overfladerne fremtræder jævne og pæne. Der slibes efter med fint sandpapir.

Grundmaling

Overfladerne påføres et tyndt lag mager (M) linoliefarve, bestående af ca. 70% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 30% linoliefernis. I vægtmål er dette: ca 70 g pigment dl ca 30 g linolie. I praksis kan man tilføje 1 l pigment til en basisfarve-pasta, bestående af 3 liter kogt linolie (linoliefernis), hvori der er revet/rørt ca. 5 kg tørfarve. Penselstrøgene lægges parallelt med træets årer.

Malingen tørrer 1-2 døgn, hvorefter der slibes for evt. korn, klatter osv.

Hærdningen af linoliemalingen kan forceres ved at iblande max. 5% sikkativer (tørrelse) samt/eller ved at udsætte den malede overflade for et konstant ultraviolet lys. Malingen må dog ikke udsættes for direkte sollys under hærdningen.

Mellem- samt slutmaling

Der påføres et tyndt lag halvfed (H) linoliefarve bestående af ca. 60% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 40% linoliefernis. I praksis kan man benytte den ovenfor beskrevne basis-farvepasta. Penselstrøgene lægges parallelt med træets årer. Malingen tørrer 1-2 døgn, hvorefter der slibes med let hånd for evt. korn, klatter, løbere osv. Slibemærker retoucheres med en klud med rå linolie. Det vurderes herefter om malingslaget er tilstrækkeligt dækkende. Er dette ikke tilfældet, påføres endnu et tyndt lag fed linoliefarve (F) bestående af ca. 50% tørstof (pigment + evt. fyldstoffer) og ca. 50% linoliefernis. I praksis kan man tilføje 1 l kogt linolie (linoliefernis) til den ovennævnte basisfarve-pasta for lino-liefarve.

Nye medlemmer

Kragejolle

Peter Folke Kyseborgstræde 1
5700 Svendborg

Havkrydser

Ellida & Flemming Brandt
Svanedamsgade 165800 Nyborg

26 kvm. spidsgatter "Johanne"

Monique & Johanne Gildet
Anne Mariesvej 12 9000 Aalborg

Nyt fra bestyrelsen

Stævnet i Nibe

Den 13. februar tager Helge og Knud til et møde med stævnearrangørerne i Nibe for at få det sidste på plads. Der er bådeudstilling i Fredericia 26. 27. og 28. februar, og 5. 6. Og 7. marts. Der mangler stadig folk til stå på vores stand. Ring til formanden, hvis du kunne tænke dig at give en hånd med. Udstillingen er åben fra kl. 10 til kl. 17. Vi har i øvrigt stand sammen med museet på Valdemars Slot.

Nyt lokalinitiativ

Storebæltsområdet melder sig nu også med et lokalinitiativ og netop "Storebælt" er navnet på dette nye initiativ. Initiativtageren Fini B. Rasmussen forestiller sig, at der kan blive tale om 2-3 fællesarrangementer om året og en kapsejls på fjorden i august. Det kan man alt sammen høre mere om ved at komme til det stiftende møde i Nyborg Sejlforenings lokaler søndag d. 11/4 1999 kl.14. Kontakt Fini B. Rasmussen, Kertemindevej 16 5800 Nyborg, tlf. 65362020 el. 20495034. Tilmelding kan også ske på generalforsamlingen.

Flytning af kursus

Da vores kursusrer John Walsted skal opereres (ikke noget alvorligt), har vi måttet flytte kurset den 27. Februar frem til lørdag den 13. Februar. Tidspunktet er stadig 10-16. Det har bevirket, at der er nogen af dem, der havde meldt sig til dette kursus, der ikke har kunnet komme alligevel. Det vil sige, at der stadig er ledige pladser så meld Jer bare til hos mig, hvis I ikke kunne få plads første gang. De der ikke kan komme den 13. Februar får en ny chance, da vi afholder endnu et skrabe-, sli-be-, malekursus lørdag den 24. April, samme tid og sted. Tilmelding til dette kursus hos Michael Kristensen.

Svend Billesbøll på Valdemar slot

Den 22. April 1999 kl. 19 er der foredrag med Svend Billesbøll i riddersalen på Valdemars Slot. I forbindelse med foredraget er der rundvisning på museet og fremvisning af "Stormy", Svends båd, som han har doneret til museet. Foredraget er blevet til i samarbejde mellem Maritimt center Danmark og Frit oplysningsforbund og overskudet fra de 75 kr. det koster går til Jacobsens plads. Billetter kan bestilles hos Maritimt center Danmark Havnepladsen 2, 5700 Svendborg. Telefon: 62800216.